ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИФРОВИЙ РОЗВИТОК ТА ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ»

Спеціальність: **D4 Публічне управління та адміністрування**

Освітній рівень: **другий (магістерський) рівень**

Освітня програма: **Публічне управління та адміністрування**

МАУП 2026

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Цифровий розвиток та електронна демократія
Шифр та назва спеціальності	D4 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції: 20 Практичні заняття: 20 Самостійна робота студентів: 80
Терміни вивчення дисципліни	І семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya/silabusi.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Капеліста Ірина Михайлівна
Науковий ступінь	кандидат наук з державного управління
Вчене звання	доцент
Посада	Доцент кафедри публічного адміністрування
Дисципліни, які викладає НПП	Децентралізація влади та регіональний розвиток, Електронне врядування, Децентралізація влади
Напрями наукових досліджень	публічне управління; цифровізація державного управління; цифрові публічні сервіси; електронна демократія; антикорупційна політика; інституційний розвиток та європейська інтеграція,екологічна безпека, продовольча безпека, сталий розвиток
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://www.researchgate.net/profile/Iryna-Kapelista https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56669958800 https://orcid.org/0000-0002-1983-4617 https://scholar.google.fi/citations?user=KjmQXfkAAAAJ&hl=uk https://www.webofscience.com/wos/author/record/ACY-9561-2022
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	kapelista.iryna@maup.com.ua
Контактний тел.	+38098-950-07-50
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya.html

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Цифровий розвиток та електронна демократія» спрямована на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системного розуміння цифрової трансформації публічного управління, електронного урядування та електронної демократії. У межах курсу розглядаються моделі цифрової держави, цифрові публічні послуги, інструменти електронної участі громадян, відкриті дані та аналітика, цифрова ідентифікація, електронний документообіг, публічні електронні реєстри та інтероперабельність, використання штучного інтелекту й автоматизації, кібербезпека, захист персональних даних, цифрова інклюзія та компетентності. Окрема увага приділяється європейським стандартам цифрового врядування, GovTech, цифровій стійкості публічного сектору та розвитку електронної демократії в Україні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, нормативно-правові, інституційні, технологічні та прикладні засади цифрового розвитку публічного сектору, електронного урядування й електронної демократії, а також механізми цифрової взаємодії органів публічної влади, громадян і організацій громадянського суспільства.

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо планування та оцінювання цифрової трансформації у публічному управлінні; використання цифрових платформ, відкритих даних та електронних сервісів; організації електронної участі громадян; оцінювання можливостей і ризиків штучного інтелекту; забезпечення захисту даних, кібербезпеки, цифрової інклюзії та відповідності цифрових рішень правовим, етичним і європейським стандартам.

Завдання курсу полягають у:

розкритті сутності цифрового розвитку, цифрової трансформації, електронного урядування, цифрової держави та електронної демократії;

формуванні вмінь аналізувати архітектуру цифрових публічних послуг, інституційне забезпечення цифрової трансформації та якість цифрових сервісів;

оволодінні інструментами електронної участі громадян: електронними петиціями, консультаціями, громадськими бюджетами, платформами Civic Tech та іншими формами цифрової взаємодії;

набутті навичок пошуку, аналізу, візуалізації та критичного використання відкритих даних для прийняття управлінських рішень;

формуванні здатності оцінювати можливості, обмеження, алгоритмічні ризики та етичні аспекти використання штучного інтелекту й автоматизації в публічному управлінні;

засвоєнні принципів цифрової ідентифікації, електронного документообігу, функціонування публічних електронних реєстрів та інтероперабельності інформаційних систем;

формуванні вмінь оцінювати кіберризики, вимоги до захисту персональних даних і цифрової стійкості публічного сектору;

оволодінні підходами до розвитку цифрових компетентностей, доступності цифрових послуг і подолання цифрової нерівності;

формуванні здатності порівнювати українські та міжнародні практики цифрового врядування, використовувати індикатори UN E-Government Survey, OECD та GovTech;

набутті навичок розроблення обґрунтованих пропозицій щодо цифрової трансформації органів публічного управління та розвитку електронної демократії відповідно до європейських стандартів.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях і вміннях, набутих здобувачами на попередньому рівні вищої освіти з основ публічного управління та адміністрування, права, інформаційних технологій, соціальних наук і методів аналізу інформації. Необхідними є базова цифрова грамотність, навички роботи з електронними документами, нормативно-правовими актами, офіційними інформаційними ресурсами та табличними даними, а також уміння здійснювати пошук, систематизацію і критичне оцінювання інформації, дотримуватися вимог інформаційної безпеки, захисту персональних даних та академічної доброчесності.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та вміння, сформовані під час опанування дисципліни, становлять підґрунтя для подальшого вивчення освітніх компонентів

«Стратегічне управління та управління змінами», «Децентралізація влади та регіональний розвиток», «Соціальна реінтеграція та відновлення людського капіталу», «Підготовка до ЄДКІ», а також вибіркових дисциплін професійного спрямування. Набуті компетентності використовуються під час виробничої і переддипломної практики та підготовки кваліфікаційної роботи, зокрема для аналізу процесів цифрової трансформації публічного сектору, оцінювання цифрових публічних послуг і сервісів, роботи з відкритими даними та електронними реєстрами, застосування інструментів електронної демократії, електронної участі й цифрової взаємодії органів публічної влади з громадянами.

Навчальна дисципліна забезпечує формування у здобувачів вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою D4 «Публічне управління та адміністрування».

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.
Спеціальні компетентності	СК 2. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери. СК 3. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування. СК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України. СК 7. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування. СК 10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції. СК 12. Здатність до розробки та реалізації інклюзивних політик, спроможність формувати, моніторити та оцінювати ефективність публічних стратегій, програм та проєктів, зокрема у соціальній сфері, на національному, регіональному та місцевому рівнях.
Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. ПРН 3. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції. ПРН 4. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

	ПРН 5. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії. ПРН 8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм. ПРН 13. Застосовувати інструменти учасницької демократії та міжсекторальної взаємодії для проактивного залучення інститутів громадянського суспільства до формування планів розвитку громади, управління проєктами соціальної дії та фандрейзингу.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Методи навчання / методи оцінювання
Змістовий модуль 1. Концептуальні та інституційні засади цифрового розвитку і електронної демократії					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); проблемний виклад; case-study; аналіз цифрових публічних сервісів і платформ; робота з відкритими даними; цифровий аудит; порівняльний аналіз; моделювання електронних консультацій та е-петицій; аналіз користувацького шляху; ситуаційне і сценарне моделювання; аналіз кіберризиків; дебати; проєктно-дослідницький метод; робота з цифровими інструментами; підготовка аналітичної записки та презентації. Методи оцінювання: усний контроль;
Тема 1.	Цифрова трансформація публічного управління та електронне урядування: концепції, моделі, тенденції; цифрова держава, її архітектура, принципи, інституційне забезпечення та цифрові публічні послуги	2	2	8	
Тема 2.	Електронна демократія та цифрова участь громадян у публічному управлінні: електронні петиції, консультації, громадські бюджети та інструменти Civic Tech	2	2	8	
Тема 3.	Правове регулювання цифрового врядування та підготовка проєктів нормативно-правових актів: юридична техніка, пояснювальна записка, узгодження проєкту, виявлення правових колізій у сфері цифровізації, електронних послуг і електронної демократії	2	2	8	
Змістовий модуль 2. Інструменти цифрового врядування та взаємодії влади і громадян					
Тема 4.	Відкриті дані, публічна інформація та аналітика даних у прийнятті управлінських рішень	2	2	8	
Тема 5.	Штучний інтелект і автоматизація у публічному управлінні: можливості,	2	2	8	

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Методи навчання / методи оцінювання
	ризики, етика та алгоритмічна підзвітність				оцінювання участі у дискусіях; письмовий контроль; оцінювання кейс-завдань, цифрового аудиту, аналізу відкритих даних, моделі е-участі, карти ризиків та проєктних пропозицій; тестовий контроль; презентації; модульна контрольна робота; самоконтроль та самооцінка.
Тема 6.	Цифрова ідентифікація, електронний документообіг, публічні електронні реєстри та інтероперабельність державних інформаційних систем	2	2	8	
Тема 7.	Підготовка аналітичних довідок, пропозицій і доповідей у сфері цифрового розвитку; експертна оцінка нормативно-правових актів, регуляторний вплив та цифрові ризики на національному, регіональному й місцевому рівнях	2	2	8	
Змістовий модуль 3. Безпека, інклюзивність та стратегічні напрями цифрового розвитку					
Тема 8.	Кібербезпека, захист персональних даних і цифрова стійкість публічного сектору	2	2	8	
Тема 9.	Цифрова інклюзія, цифрові компетентності та подолання цифрової нерівності в суспільстві	2	2	8	
Тема 10.	Європейська інтеграція України у сфері цифрового врядування та електронної демократії: стандарти ЄС, GovTech і перспективи розвитку цифрової держави	2	2	8	
	Всього:	**20**	**20**	**80**	

Форма контролю: залік.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Цифровий розвиток та електронна демократія» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опрацювання матеріалів лекцій, нормативно-правових актів, основної і додаткової літератури, наукових публікацій та офіційних цифрових ресурсів; аналіз українських і зарубіжних моделей цифрового урядування; оцінювання цифрових публічних сервісів та користувацького досвіду; роботу з наборами відкритих даних; підготовку візуалізацій та аналітичних висновків; аналіз електронних петицій, консультацій, громадських бюджетів і Civic Tech; дослідження можливостей та ризиків використання штучного інтелекту; аналіз вимог до електронної ідентифікації, реєстрів, інтероперабельності, захисту персональних даних і кібербезпеки; оцінювання цифрової доступності та інклюзії; порівняння показників UN E-Government Survey, OECD і GovTech; підготовку аналітичних записок, презентацій, проєктних пропозицій та рекомендацій щодо цифрової трансформації; підготовку до поточного, модульного та підсумкового контролю; участь у наукових конференціях і підготовці публікацій.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями, завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення лекційних і практичних занять із презентаційним супроводом. Для виконання практичних і самостійних завдань необхідні комп'ютер або інший пристрій із доступом до мережі Інтернет, веббраузер, офісне програмне забезпечення для роботи з текстами, таблицями та презентаціями, а також доступ до офіційних ресурсів Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства цифрової трансформації України, Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, Єдиного державного вебпорталу відкритих даних, електронних бібліотек, наукових баз даних, ресурсів OECD, UN DESA, World Bank та Європейської Комісії. За потреби використовуються інструменти візуалізації даних і генеративного штучного інтелекту з обов'язковою перевіркою результатів та дотриманням вимог захисту інформації.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий). Поточний контроль здійснюється під час лекційних і практичних занять та спрямований на систематичну перевірку розуміння теоретичних засад цифрового розвитку, здатності аналізувати цифрові публічні сервіси й інструменти електронної демократії, працювати з даними, оцінювати технологічні, правові, етичні та безпекові ризики і розробляти обґрунтовані пропозиції щодо цифрової трансформації.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

виступ з основного питання та усна доповідь;
доповнення, запитання та аргументована участь у навчальній дискусії;
систематичність роботи на практичних заняттях;
аналіз нормативно-правових актів, стратегічних документів, цифрових платформ і публічних сервісів;
виконання кейс-завдань із цифрової трансформації та електронної демократії;
робота з відкритими даними, підготовка аналітичних висновків і візуалізацій;
моделювання електронних консультацій, е-петицій та інших форм цифрової участі;
оцінювання алгоритмічних, кібербезпекових, етичних та правових ризиків цифрових рішень;
підготовка аналітичних записок, презентацій і проєктних пропозицій;
самостійне опрацювання тем.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення); письмовий контроль (аналітична записка, практичне завдання, короткий звіт); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження; тестовий контроль; оцінювання кейсів, цифрового аудиту, роботи з даними, карт ризиків і проєктних пропозицій.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Тема 1	**Тема 2**	**Тема 3**	**Тема 4**	**Тема 5**	**Тема 6**	**Тема 7**	**Тема 8**	**Тема 9**	**Тема 10**	**Модульна контрольна робота**	**Загальна кількість балів**
Робота на практичному занятті	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	30	100
Самостійна	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		

робота												

**Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.*

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють бали з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Здобувачі мають право на зарахування результатів навчання, здобутих під час проходження масових відкритих онлайн-курсів (Coursera, Prometheus, EdEra тощо), тематика яких відповідає змісту дисципліни. Якщо за результатами поточного оцінювання здобувачу не вистачає балів до бажаної кількості, їх можна компенсувати за рахунок таких курсів.

За умови надання сертифіката про успішне завершення курсу здобувачу може бути нараховано до 20 додаткових балів до поточного рейтингу, але не більше, ніж необхідно для досягнення бажаного результату. Загальна сума балів за дисципліну не може перевищувати 100.

Перелік рекомендованих онлайн-курсів і точну кількість балів за кожен із них викладач оголошує в рамках кожної теми.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни проводиться у письмовій або електронній формі та може містити тестові завдання, аналіз практичної ситуації, фрагмент набору відкритих даних, оцінювання цифрового сервісу, завдання щодо електронної участі, кіберризиків, захисту персональних даних або підготовку короткої аналітичної рекомендації.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

оцінка «відмінно» (A) – правильне та обґрунтоване виконання 90–100 % завдань;
оцінка «добре» (B, C) – правильне виконання 75–89 % завдань;
оцінка «задовільно» (D, E) – правильне виконання 60–74 % завдань;
оцінка «незадовільно» (FX) – виконання менше 60 % завдань;
неявка на модульний контроль – 0 балів.

Рейтингові бали за модульну контрольну роботу: A – 27–30 балів; B – 25–26 балів; C – 23–24 бали; D – 21–22 бали; E – 18–20 балів; FX – менше 18 балів.

Підсумкове семестрове оцінювання. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Підсумкова оцінка за дисципліну визначається за накопичувальною системою як сума балів за роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи та модульну контрольну роботу. Максимальна кількість балів становить 100. Залік отримує здобувач, який набрав не менше 60 балів і виконав обов'язкові види навчальної роботи, передбачені робочою програмою дисципліни.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є складовою академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота за кожною темою оцінюється в діапазоні від 0 до 2 балів відповідно до стандартизованих критеріїв.

Максимально можлива оцінка	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
2	2	1,5	1	0

Критерії: повнота, правильність, самостійність, аргументованість, якість роботи з даними та цифровими джерелами, використання актуального законодавства і наукової літератури, дотримання вимог захисту інформації, академічної доброчесності та своєчасність виконання.

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання роботи на практичних заняттях; усні відповіді, доповіді та презентації; індивідуальні або групові проєкти; вирішення ситуаційних завдань; аналіз цифрових публічних сервісів, платформ е-демократії та нормативно-правових актів; роботу з відкритими даними; підготовку аналітичних записок; тестування; підготовку тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують засвоєння навчальної програми та розвиток практичних компетентностей.

Для оцінювання результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна національна та ECTS шкала оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	Оцінка за національною шкалою для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	зараховано
75–81	C	добре	зараховано
68–74	D	задовільно	зараховано
60–67	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу здобувач освіти має регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття; систематично й активно працювати під час аудиторних занять; своєчасно відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні результати; у повному обсязі та належної якості виконувати завдання викладача; опрацьовувати чинні нормативно-правові акти та рекомендовану літературу; дотримуватися норм професійної етики, академічної доброчесності, цифрової безпеки та правил відповідального використання цифрових технологій.

Курс передбачає неухильне дотримання принципів академічної доброчесності. Усі письмові роботи, аналітичні записки, звіти, презентації та проєктні пропозиції мають бути оригінальними, коректно посилатися на джерела та не містити плагіату, фабрикації або фальсифікації. Використання генеративного штучного інтелекту допускається як допоміжного інструменту за умови дотримання вимог викладача, перевірки фактів і джерел, декларування способу використання за потреби та особистої відповідальності здобувача за поданий результат. Забороняється передавати зовнішнім цифровим сервісам персональні дані, службову, конфіденційну або іншу захищену інформацію, якщо це суперечить законодавству чи правилам інформаційної безпеки.

Оцінювання здобувача освіти орієнтоване на активність на практичних заняттях, якість виконання завдань для самостійної роботи, здатність аналізувати цифрові сервіси та

інструменти е-демократії, працювати з відкритими даними, оцінювати правові, етичні та безпекові ризики, використовувати сучасні цифрові технології й формулювати аргументовані рекомендації щодо цифрового розвитку публічного сектору.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 01.12.2022 № 2807-IX [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20.
2. Закон України «Про публічні електронні реєстри» від 18.11.2021 № 1907-IX [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20.
3. Закон України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» від 15.07.2021 № 1689-IX [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20.
4. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» від 05.10.2017 № 2155-VIII [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19.
5. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15.
6. Закон України «Про електронні комунікації» від 16.12.2020 № 1089-IX [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20.
7. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17.
8. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17.
9. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 № 393/96-ВР [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80.
10. Концепцію розбудови електронного врядування https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації» від 08.11.2017 № 797-р [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80.

Основна література

12. Антонова О. В., Шаталов С. О. Електронна демократія та цифрова держава як інструменти громадянського суспільства в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2025. № 15. С. 3–9. DOI: 10.54929/2786-5746-2025-15-02-04. URL: https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-15-02-04.
13. Бондар Г. Л. Цифрова трансформація уряду України, відкриті дані (open data) та електронні послуги. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2021. № 11. С. 97–123. DOI: 10.34132/pard2021.11.05. URL: https://doi.org/10.34132/pard2021.11.05.
14. Грицяк Н. В., Семенченко А. І., Жиляєв І. Б. Електронна демократія: основи та стратегії реалізації. Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. : у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2017. Ч. 3. 84 с. ISBN 978-966-2214-78-9. URL: https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi74/0055083.pdf.
15. Квітка С., Корсун В., Магиляс Ю. Цифрова трансформація публічного управління: перспективні напрямки досліджень. *Аспекти публічного управління*. 2024. Т. 12, № 3. С. 50–58. DOI: 10.15421/152437. URL: https://doi.org/10.15421/152437.
16. Крилова Ю. І. Електронна демократія в Україні: теоретичний і практичний аспекти. *Інформація і право*. 2022. № 2(41). С. 70–77. DOI: 10.37750/2616-6798.2022.2(41).270366. URL: https://doi.org/10.37750/2616-6798.2022.2(41).270366.
17. Ларіонова К. А., Вечеров В. Т. Електронна демократія та електронне урядування: парадигмальна трансформація. *Економічний простір*. 2024. № 195. С. 21–27. DOI: 10.30838/EP.195.21-27. URL: https://doi.org/10.30838/EP.195.21-27.

18. Матвейчук Л. О., Польовий П. В. Цифрова компетентність публічних службовців у контексті становлення цифрової сервісної держави. *Науковий вісник Національного гірничого університету*. 2025. № 3. С. 221–228. DOI: 10.33271/nvngu/2025-3/221. URL: https://doi.org/10.33271/nvngu/2025-3/221.

19. Михальчук Б. С. Електронна участь у територіальних громадах України у часі євроінтеграційних процесів: електронні петиції. *Правова держава*. 2024. № 54. С. 92–102. DOI: 10.18524/2411-2054.2024.54.304877. URL: https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.54.304877.

20. Петькун С., Мельник І. Сучасні тренди цифрової трансформації публічного управління. *Публічно-управлінські та цифрові практики*. 2025. Вип. 2(5). С. 98–107. DOI: 10.31673/2786-7412.2025.028020. URL: https://doi.org/10.31673/2786-7412.2025.028020.

21. Приліпко С. М. Розвиток е-урядування та цифрових компетентностей публічних службовців у контексті реалізації євроінтеграційної політики України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2026. № 5. DOI: 10.32702/2307-2156.2026.5.3. URL: https://doi.org/10.32702/2307-2156.2026.5.3.

22. Савіцька В. В. Електронні послуги: моделі правового регулювання. *Київський часопис права*. 2025. № 1. С. 128–132. DOI: 10.32782/klj/2025.1.19. URL: https://doi.org/10.32782/klj/2025.1.19.

23. Саприкін В. Оцифровування, цифровізація та цифрова трансформація публічного управління в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2024. Т. 19, № 1. С. 116–121. DOI: 10.17721/2616-9193.2024/19-19/22. URL: https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-19/22.

24. Серьогіна С. Г., Лялюк О. Ю. Електронне урядування : навч.-метод. посіб. для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Електронне урядування». Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2024. 66 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/3542-elektronne-uriaduvannia.html.

25. Сорокіна Н., Філатов В. Цифровізація публічного управління в Україні: теоретичний аспект. *Аспекти публічного управління*. 2025. Т. 13, № 1. С. 77–81. DOI: 10.15421/152509. URL: https://doi.org/10.15421/152509.

26. Сурай А. Цифровізація публічного управління в Україні: організаційний аспект. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2024. Вип. 7. С. 116–124. DOI: 10.31470/2786-6246-2024-7-116-124. URL: https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-7-116-124.

27. Тимченко М. С. Розвиток сервісу «ДІЯ» в умовах війни. Нові можливості публічного управління. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2022. № 17. С. 834–866. DOI: 10.34132/pard2022.17.09. URL: https://doi.org/10.34132/pard2022.17.09.

28. Хаустова М. Г. Вплив е-демократії на суспільний розвиток в Україні: теоретико-практичний підхід. *Право та інновації*. 2022. № 3(39). С. 7–16. DOI: 10.37772/2518-1718-2022-3(39)-1. URL: https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-3(39)-1.

29. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. Київ : НАУ, 2022. 200 с. ISBN 978-966-932-176-3. URL: https://er.kai.edu.ua/handle/NAU/54129.

30. Цифрова трансформація прав: досвід ЄС : навч. посіб. / О. Г. Бортнік, О. Л. Зайцев, В. А. Кройтор та ін. ; за заг. ред. О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2026. 370 с. ISBN 978-617-8689-16-2. URL: https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/25653.

31. Чукут С. А., Загвойська О. В., Цимбаленко Я. Ю. Основи електронного урядування : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 268 с. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48921.

32. Шебанов В. Концептуалізація поняття «цифрова демократія» у сучасному науковому дискурсі. *Аспекти публічного управління*. 2025. Т. 13, № 1. С. 93–105. DOI: 10.15421/152511. URL: https://doi.org/10.15421/152511.

33. Abdulkareem A. K., Abdulkareem Z. J., Ishola A. A., Akindele I. T. Does e-government impact e-participation? The influence of trust in e-government. *International Review of Public*

Administration. 2022. Vol. 27, Iss. 2. P. 91–110. DOI: 10.1080/12294659.2022.2071540. URL: https://doi.org/10.1080/12294659.2022.2071540.

34. Congge U., Guillamón M.-D., Nurmandi A., Salahudin, Sihidi I. T. Digital democracy: A systematic literature review. *Frontiers in Political Science*. 2023. Vol. 5. Art. 972802. DOI: 10.3389/fpos.2023.972802. URL: https://doi.org/10.3389/fpos.2023.972802.

Додаткова література

35. Кузьменко Г. О. Консультаційно-аналітична підтримка ОМС у питаннях безпечного освітнього середовища. *Публічно-управлінські та цифрові практики*. 2025. Вип. 4(7). С. 89–99. DOI: 10.31673/2786-7412.2025.040707. URL: https://doi.org/10.31673/2786-7412.2025.040707.

36. Кузьменко Г. О. Цифрові сервіси освіти як елемент безпекового простору: порівняння національного та міжнародного досвіду. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2025. Т. 36(75), № 5. С. 118–123. DOI: 10.32782/TNU-2663-6468/2025.5/19. URL: https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.5/19.

37. Кузьменко Г., Дакал А., Капеліста І., Семенець-Орлова І. Цифровізація державного управління як чинник зміцнення податкової безпеки в умовах гібридних загроз в Україні. *Наукові перспективи*. 2025. № 8(62). С. 183–194. DOI: 10.52058/2708-7530-2025-8(62)-183-194. URL: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-8(62)-183-194.

38. Семенець-Орлова І., Кузьменко Г., Дакал А., Капеліста І. Проблемні аспекти впровадження антикорупційних практик у публічному секторі. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2025. Вип. 2(78). С. 169–175. DOI: 10.32689/2523-4625-2025-2(78)-25. URL: https://doi.org/10.32689/2523-4625-2025-2(78)-25.

39. Семенець-Орлова І., Кузьменко Г., Капеліста І., Дакал А. Антикорупційні практики в публічній службі України: сучасний стан, виклики впровадження та перспективи розвитку. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2025. Вип. 2(78). С. 163–168. DOI: 10.32689/2523-4625-2025-2(78)-24. URL: https://doi.org/10.32689/2523-4625-2025-2(78)-24.

40. European Commission, Capgemini, Sogeti, IDC, Politecnico di Milano. *eGovernment Benchmark 2025: Building Online, User-Friendly, and Interoperable Services: Insight Report*. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2025. ISBN 978-92-68-27476-7. DOI: 10.2759/0837457. URL: https://doi.org/10.2759/0837457.

41. Mazur V. H., Kukel H. S., Roleders V. V. Basic Measures to Ensure the Development of Open Data Infrastructure. *Modern Economics*. 2024. № 43. P. 57–65. DOI: 10.31521/modecon.V43(2024)-08. URL: https://doi.org/10.31521/modecon.V43(2024)-08.

42. Mesa D. Digital divide, e-government and trust in public service: The key role of education. *Frontiers in Sociology*. 2023. Vol. 8. Art. 1140416. DOI: 10.3389/fsoc.2023.1140416. URL: https://doi.org/10.3389/fsoc.2023.1140416.

43. OECD. *Digital Government Outlook 2026: From Foundations to Transformational Impact*. Paris : OECD Publishing, 2026. 184 p. ISBN 978-92-64-88028-3. DOI: 10.1787/0496b2bc-en. URL: https://doi.org/10.1787/0496b2bc-en.

44. OECD. *The OECD Digital Government Policy Framework: Six Dimensions of a Digital Government*. OECD Public Governance Policy Papers. No. 2. Paris : OECD Publishing, 2020. 40 p. DOI: 10.1787/f64fed2a-en. URL: https://doi.org/10.1787/f64fed2a-en.

45. Palmisano F., Sacchi A. Trust in public institutions, inequality, and digital interaction: Empirical evidence from European Union countries. *Journal of Macroeconomics*. 2024. Vol. 79. Art. 103582. DOI: 10.1016/j.jmacro.2023.103582. URL: https://doi.org/10.1016/j.jmacro.2023.103582.

46. Randma-Liiv T. Organizing e-participation: Challenges stemming from the multiplicity of actors. *Public Administration*. 2022. Vol. 100, Iss. 4. P. 1037–1053. DOI: 10.1111/padm.12788. URL: https://doi.org/10.1111/padm.12788.

47. United Nations Department of Economic and Social Affairs. *United Nations E-Government Survey 2024: Accelerating Digital Transformation for Sustainable Development – With the Addendum*

on Artificial Intelligence. New York : United Nations, 2024. 205 p. ISBN 978-92-1-106728-6. URL: https://desapublications.un.org/publications/un-e-government-survey-2024.

48. Vasconcelos J. R., Dener C., Nii-Aponsah H., Blanco C. V., Immonen A. J., Nordlund P., Siregar F., Song Y. *GovTech Maturity Index 2025: Tracking Public Sector Digital Transformation Worldwide*. Prosperity Insight Series. Washington, DC : World Bank Group, 2025. Report No. 207338. URL: https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099121725193511608.

49. Weinhardt C., Fegert J., Hinz O., van der Aalst W. M. P. Digital Democracy: A Wake-Up Call. *Business & Information Systems Engineering*. 2024. Vol. 66, Iss. 2. P. 127–134. DOI: 10.1007/s12599-024-00862-x. URL: https://doi.org/10.1007/s12599-024-00862-x.